

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ІСТОРІОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Збірник наукових праць

Голова редколегії
академік НАН України В.А. Смолій

засновано 1968 р. як «Історіографічні дослідження
в Українській РСР»;
поновлено 1997 р.

Випуск 28
«Микола Костомаров і Україна»

Доповіді та матеріали:
Міжнародної наукової конференції
16–17 травня 2017 р.

КИЇВ – 2018

Видається за рішенням Вченої ради Інституту історії України НАН України (протокол № 9 від 30 листопада 2017 р.)

Історіографічні дослідження в Україні: збірник наукових праць. Київ: НАН України, Інститут історії України, 2018. Вип. 28. Доповіді та матеріали Міжнародної наукової конференції «Микола Костомаров і Україна» (16–17 травня 2017 р., Київ–Прилуки). 400 с.

Висвітлюються актуальні питання української історіографії, зокрема костомаровознавства як міждисциплінарного напряму соціогуманітарних досліджень, а також матеріали до 80-ліття д. н. с., проф. Ю. А. Пінчука.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться українською історіографією.

Засновник і видавець: Інститут історії України НАН України

Редакційна колегія: академік НАН України, д. і. н., проф. *В. А. Смолій* (голова); д. і. н., проф. *О. А. Удод* (відп. редактор); д. і. н., провід. н. с. *Д. С. Вирський*; д. і. н., проф. *І. Н. Войцехівська*; член-кореспондент НАН України, д. і. н., проф. *В. М. Даниленко*; д. і. н., проф. *Я. С. Калакура*; член-кореспондент НАН України, д. і. н., проф. *В. Ф. Колесник*; д. і. н., проф. *І. І. Колесник*; д. і. н., проф. *В. В. Кравченко*; д. і. н., проф. *С. В. Кульчицький*; д. і. н., проф. *В. В. Масненко*; член-кореспондент НАН України, д. і. н., проф. *О. П. Реєнт*; м. н. с. *Н. В. Пазюра* (відп. секретар).

Упорядник випуску: к. і. н., ст. н. сп. *О. Т. Гончар*

Рецензенти: *І. В. Верба*, доктор історичних наук, професор,
Л. А. Дубровіна, доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
С. А. Леп'явко, доктор історичних наук, професор.

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України у галузі історичних наук (Наказ МОН України № 515 від 16.05.2016 р.)

Видання індексується в міжнародних наукометричних та реферативних базах даних: Україніка наукова, РИНЦ, Google Scholar, Slavic Humanities Index

ЗМІСТ

ДОПОВІДІ ТА МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «МИКОЛА КОСТОМАРОВ І УКРАЇНА»

<i>Смолій Валерій</i> . Вступне слово	6
<i>Удод Олександр</i> . Образ Миколи Костомарова у сучасному інформаційному та освітньому просторі України	11
<i>Шандра Валентина</i> . Наукова кар'єра Миколи Костомарова.....	24
<i>Луняк Євген</i> . Костомаровський «Богдан Хмельницький» в інтерпретації Проспера Меріме.....	36
<i>Гончар Ольга</i> . Микола Костомаров і сучасна Україна.....	54

МИКОЛА КОСТОМАРОВ І ЙОГО СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ОТОЧЕННЯ

<i>Богдашина Олена</i> . Роль М.І. Костомарова у формуванні та розповсюдженні української національної ідеї (1857–1885 рр.).....	68
<i>Гуржій Олександр</i> . Постать Миколи Костомарова в науковій діяльності І. О. Гуржія	81
<i>Коляда Ігор</i> . Український історик та імперський сановник: до історії взаємин М. Костомарова і І. Фундукля.....	87
<i>Прищепя Олена</i> . М.І. Костомаров як творець освітньо-культурного середовища Рівного (1844–1845)	109
<i>Будзар Марина</i> . Маєток Киселів у селі Дідівці на Прилуччині у мережі соціокультурних контактів Лівобережної України (70-ті рр. ХІХ – 10-ті рр. ХХ ст.).....	124
<i>Ніколайчук Дмитро</i> . Київська губернська адміністрація та український національний рух (на прикладі історії Південно-Західного відділу Російського географічного товариства).....	144
<i>Гудима Віталій</i> . Штрихи до портрету кирило-мефодіївця: маловідомі сторінки біографії Тараса Шевченка (за «Записками Петра Дмитровича Селецького»)	161

КОСТОМАРОВИЗНАВСТВО ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ НАПРЯМ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Бовуа Даніель.</i> Костомаров і Меріме	182
<i>Бовгиря Андрій.</i> «Достовірний руський літопис» в монографії Миколи Костомарова «Богдан Хмельницький»	288
<i>Горак Володимир.</i> Ідентифікація особи Лжедмитрія в працях М. І. Костомарова	297
<i>Ковалевська Ольга.</i> Рукописні записники М. Костомарова як джерело з історії Гетьманщини та дослідження авторської лабораторії вченого	305
<i>Кузьма Оксана.</i> Біографічний аспект драми «Кремуцій Корд» М. Костомарова	315
<i>Тельвак Віталій.</i> Творчість М. Костомарова у історіографічній рецепції М. Грушевського	327
<i>Товт Ольга.</i> Антична тематична в художньому освоєнні М. Костомарова («Кремуцій Корд», «Эллины Тавриды»).....	340

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА ЮРІЯ ПІНЧУКА (до 80-річчя від дня народження)

<i>Дорохіна Тамара.</i> Костомаровизнавство у долі видатного історика, історіографа Ю. А. Пінчука	352
<i>Ковалевська Ольга.</i> Людина, якій я вдячна	379
<i>Русанов Юрій.</i> Юрій Анатолійович Пінчук – мій учитель	385
<i>Ясь Олексій.</i> Дві сторінки з історії костомаровизнавства	388

РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ

<i>Богдашина Олена.</i> Нова праця з історіографії біографістики (Рецензія на книгу: Вовк О. І. Постаць Василя Каразіна в історіографії / наук. ред. С. М. Куделко. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 328 с.).....	396
---	-----